

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.05.1984, sp. zn. 3 Tz 6/84, ECLI:CZ:NS:1984:3.TZ.6.1984.1

Číslo: 8/1985

Právní věta:

K otázce jednoty skutku.

Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je následek závažný z hlediska trestního práva, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobit. Za jeden skutek lze považovat jen ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou pro tento následek kauzální, pokud jsou zahrnuty jeho zaviněním.

K otázce totožnosti skutku.

Skutek spočívající v tom, že se pachatel pokusil zavraždit svou manželku tím, že ji vyhodil z okna druhého poschodí panelového domu, není totožný se skutkem, který záleží v tom, že pachatel manželku, která sama vyskočila z okna a způsobila si tím těžká zranění, pouze odnesl do bytu a těžce raněnou ji tam nechal samotnou, aniž zajistil jakoukoliv pomoc, ačkoliv nutně potřebovala lékařské ošetření.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 07.05.1984

Spisová značka: 3 Tz 6/84

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Jednota skutku, Totožnost skutku

Předpisy: 140/1961 Sb. § 8 odst. 1

§ 207 odst. 1

§ 219 141/1961 Sb. § 11 odst. 1 písm. f 94/1963 Sb. § 18

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil pravomocný rozsudek krajského soudu v Plzni ze dne 28. listopadu 1983 sp. zn. 3 To 392/83 a tomuto soudu přikázal, aby věc obviněného J. K. znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele Okresní správy SNB v Sokolově ze dne 1. 2. 1983 sp. zn. ČVS - VV 57/83 bylo podle § 160 odst. 1 tr. ř. zahájeno trestní stíhání a usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování VB Krajské správy SNB v Plzni ze dne 23. 3. 1983 sp. zn. ČVS - VV 4/83 bylo podle § 163 odst. 1 tr. ř. vzneseno obvinění proti J. K. pro pokus trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 tr. zák. proto, že se dne 31. 1. 1983 kolem 23.00 hod. pokusil zavraždit svoji manželku O. K. tím, že ji ve společném bytě vyhodil z druhého poschodí panelového domu a poškozená při pádu z okna utrpěla těžká poranění.

Trestní stíhání pro uvedený skutek bylo zastaveno usnesením krajského prokurátora v Plzni ze dne 18. 8. 1983 sp. zn. 2 Kv 5/83 podle § 172 odst. 1 písm. a) tr. ř., neboť vyšetřováním bylo nepochybně zjištěno, že se nestal skutek pro který bylo trestní stíhání vedeno.

Dále bylo usnesením vyšetřovatele Okresní správy SNB v Sokolově ze dne 1. 9. 1983 sp. zn. ČVS - VV 394/83 podle § 160 odst. 1 tr. ř. zahájeno stíhání a podle § 163 odst. 1 tr. ř. vzneseno obvinění proti J. K. pro trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák. a obžaloba pro tento trestný čin byla podána okresním prokurátorem v Sokolově dne 24. 9. 1983 pod sp. zn. Pv 127/83.

Rozsudkem okresního soudu v Sokolově ze dne 19. 10. 1983 sp. zn. 6 T 176/83 byl obviněný J. K. uznán vinným trestným činem neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák., jehož se společně se S. P. dopustili tím, že dne 31. 1. 1983 kolem 23.00 hod. v Sokolově ve Švabinského ulici pod domem čp. 1730 odnesli do bytu obviněného J. K. těžce zraněnou manželku obviněného O. K., která vyskočila z okna bytu ve druhém poschodí, přestože věděli, že poškozená je vážně zraněna a potřebuje lékařské ošetření, ponechali ji v bytě bez pomoci, z bytu odešli a až do 7. 2. 1983 se zdržovali u různých osob. Za uvedenou činnost byl obviněný J. K. odsouzen podle § 207 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny.

K odvolání obviněného rozhodl krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 28. 11. 1983 sp. zn. 3 To 392/83 tak, že zrušil napadený rozsudek v celé části týkající se obviněného J. K. a podle § 223 odst. 1 tr. ř. z důvodů § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. trestní stíhání obviněného pro skutek kvalifikovaný v obžalobě okresního prokurátora v Sokolově Pv 127/83 jako trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák. zastavil.

Své rozhodnutí odůvodnil krajský soud tím, že jednání obviněného záležející v neposkytnutí pomoci těžce zraněné manželce je součástí skutku, pro nějž již bylo trestní stíhání pravomocně zastaveno citovaným usnesením krajského prokurátora v Plzni. Totožnost jednání je spatřována v tom, že pokus trestného činu vraždy, pro který byl obviněný původně stíhán, nebyl by ukončen tím, že svoji manželku vyhodil z okna, ale pokračoval by, když ji opustil a zanechal svému osudu. I následek těchto aktů by byl stejný: bezprostřední ohrožení života a zdraví.

Zastavením trestního stíhání pro pokus trestného činu vraždy bylo proto rozhodnuto o celém skutku a další trestní stíhání obviněného pro trestný čin neposkytnutí pomoci je nepřípustné vzhledem k ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor ČSR ve lhůtě uvedené v ustanovení § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného J. K. stížnost pro porušení zákona. Vyslovuje v ní názor, že jednání naplňující znaky trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák. na jedné straně a pokusu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 tr. zák. na straně druhé jsou zcela rozdílná a nejsou ani zčásti totožná. Z toho dovozuje, že pokud byl v druhém případě obviněný stíhán pro trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák., byl stíhán pro jiný skutek a nebylo důvodů pro zastavení trestního stíhání.

Nejvyšší soud České socialistické republiky z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona ve lhůtě uvedené v ustanovení § 272 tr. ř. přezkoumal napadený rozsudek v části týkající se obviněného J. K., jakož i řízení, jež této části rozsudku předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

V prvním případě, kdy byl obviněný stíhán pro pokus trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1, § 219 tr. zák., šlo o jiný skutek než v případě druhém, kdy byl stíhán pro trestný čin neposkytnutí pomoci podle § 207 odst. 1 tr. zák. Podstatu skutku lze spatřovat především v jednání a následku. V jednání proto, že trestný čin je jednáním a že jen takové děje, které jsou jednáním, jsou rozhodné pro trestní řízení, a v následku proto, že ten umožňuje z projevů vůle určité osoby vymezit ty, které tvoří skutek. Podstata skutku je určována účastí obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, z kterého vzešel následek porušující nebo ohrožující společenské zájmy chráněné trestním zákonem. Momentem, který dělí pachatelovo počínání na různé skutky, je následek závažný z hlediska trestního práva, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobit. Za jeden skutek je možné považovat jen ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou pro tento následek kauzální, pokud jsou zahrnuty zaviněním.

V daném případě byl obviněný J. K. nejdříve stíhán za to, že v úmyslu usmrtit svoji manželku vyhodil ji z okna svého bytu. Po zastavení trestního stíhání pro tento skutek byl stíhán za to, že ačkoli věděl, že jeho manželka je těžce zraněna poté, co sama vyskočila z okna, neposkytl jí potřebnou pomoc, třebaže tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jinou osobu. Šlo tedy o zcela odlišné jednání.

Není tu však ani stejný následek. Následkem se rozumí porušení nebo ohrožení zájmů, které jsou objektem trestného činu. V případě prvního stíhání šlo o ohrožení zájmů na ochraně lidského života, když obviněný jednal nebo měl jednat v úmyslu usmrtit svoji manželku, ve druhém pak o porušení zájmů na ochraně morálních zásad naší společnosti a principů socialistického humanismu.

V tomto případě tedy jde o dva skutky. Pokud krajský soud v Plzni dospěl k jinému právnímu názoru při hodnocení této otázky, pochybil. Redakční poznámka:

Vzájemná povinnost manželů si pomáhat je povinností zvláštní (§ 18 zák. o rod.). Proto manžel odpovídá za následek, který vznikl opomenutím této povinnosti. Jestliže by se v daném případě zdravotní stav manželky v důsledku opomenutí zvláštní povinnosti manžela poskytnout jí pomoc zhoršil, odpovídal by podle svého zavinění za následek, který by z takového zhoršení nastal. Ani v takovém případě by však nešlo o totožný skutek se skutkem původně stíhaným.